

HYGIENA VÝŽIVY

Mgr. **Aleš Peřina**, Ph. D.

aperina@med.muni.cz

Tel.: 549 49 4719

ÚPL, místnost 316

- Jakost
 - Soubor charakteristických vlastností
- Bezpečnost (zdravotní nezávadnost, food safety)
 - Codex alimentarius: **bezpečná potrava je ta, která nevyvolá poškození konzumenta, je-li připravena a snědena k účelu, pro který je určena**
- Dietetická a léčebná funkce

Zdroje informací

- Expertízní činnost
 - Evidence based medicine (EBM)
 - Evidence based public health (EBPH)
- Informační centrum bezpečnosti potravin (MZ ČR)
 - Informace, aktuality, legislativa
 - <http://www.bezpecnostpotravin.cz>
- Bibliografické i full-textové databáze, Google scholar
 - Foodborne disease
 - Foodborne outbreaks
 - Hospital food catering
 - Cross infection and food
 - Cross infection and enteral feeding
 - Cross infection and nutrition therapy
 - a další...

Bezpečnost potravin (oficiální definice)

- Potravina (pokrm) je bezpečná, není-li škodlivá pro zdraví z pohledu účinků
 - Krátkodobých
 - Dlouhodobých
 - Na zdraví dalších generací
 - Kumulativně toxických
- ... a to s ohledem na zvláštní citlivost určité skupiny strávníků
- a nebo není-li nevhodná k lidské spotřebě např. z důvodu rozkladu, hniloby nebo cizích příměsí

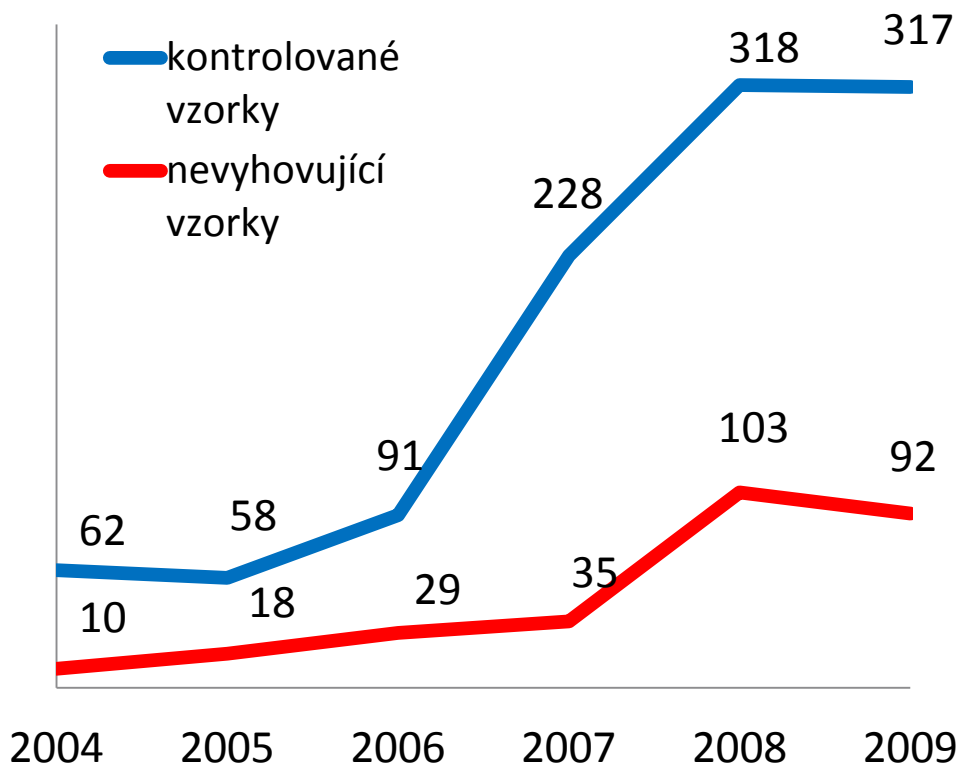
Základní pojmy

- Potravina (EU):
 - jakákoliv látka nebo výrobek, zpracované, částečně zpracované nebo nezpracované, které jsou určeny ke konzumaci člověkem nebo u nichž lze důvodně přepokládat, že je člověk bude konzumovat
 - mezi potraviny patří také: nápoje, žvýkačky a jakékoliv látky včetně vody, které jsou úmyslně přidávány do potraviny během její výroby, přípravy nebo zpracování
 - mezi potraviny nepatří: krmiva, živá zvířata, pokud nejsou připravena pro uvedení na trh k lidské spotřebě (některé plody moře uváděné na trh v živém stavu), rostliny před sklizní, *léčivé přípravky*, kosmetické prostředky, tabák a tabákové výrobky, omamné a psychotropní látky, rezidua a kontaminující látky
- *Doplněk stravy × léčivý přípravek*
- Pokrm (CZ)
 - potravina (včetně nápoje), kuchyňsky upravená studenou nebo teplou cestou nebo ošetřená tak, aby mohla být přímo nebo po ohřevu podána ke konzumaci v rámci stravovací služby
- Pokrm = ready to eat food (RTE)
 - Pokrm v širším kontextu spadá pod definici potraviny

Základní pojmy

- Stravovací služba (CZ)
 - Stravovací službou je výroba, příprava nebo rozvoz pokrmů za účelem jejich podávání v rámci provozované hostinské živnosti, ve školní jídelně, menze, při stravování osob vykonávajících vojenskou činnou službu, fyzických osob ve vazbě a výkonu trestu, v rámci zdravotních a sociálních služeb včetně lázeňské péče, při stravování zaměstnanců, podávání občerstvení a při podávání pokrmů jako součásti ubytovacích služeb a služeb cestovního ruchu.
- Maloobchod (EU)
 - manipulace s potravinami nebo jejich zpracování a skladování v místě prodeje nebo dodávky konečnému spotřebiteli
 - zahrnuje distribuční terminály, provozy veřejného stravování, závodní jídelny, podnikové restaurační služby, restaurace a další podobné stravovací provozy, obchody, distribuční centra supermarketů a velkoobchodní prodejny

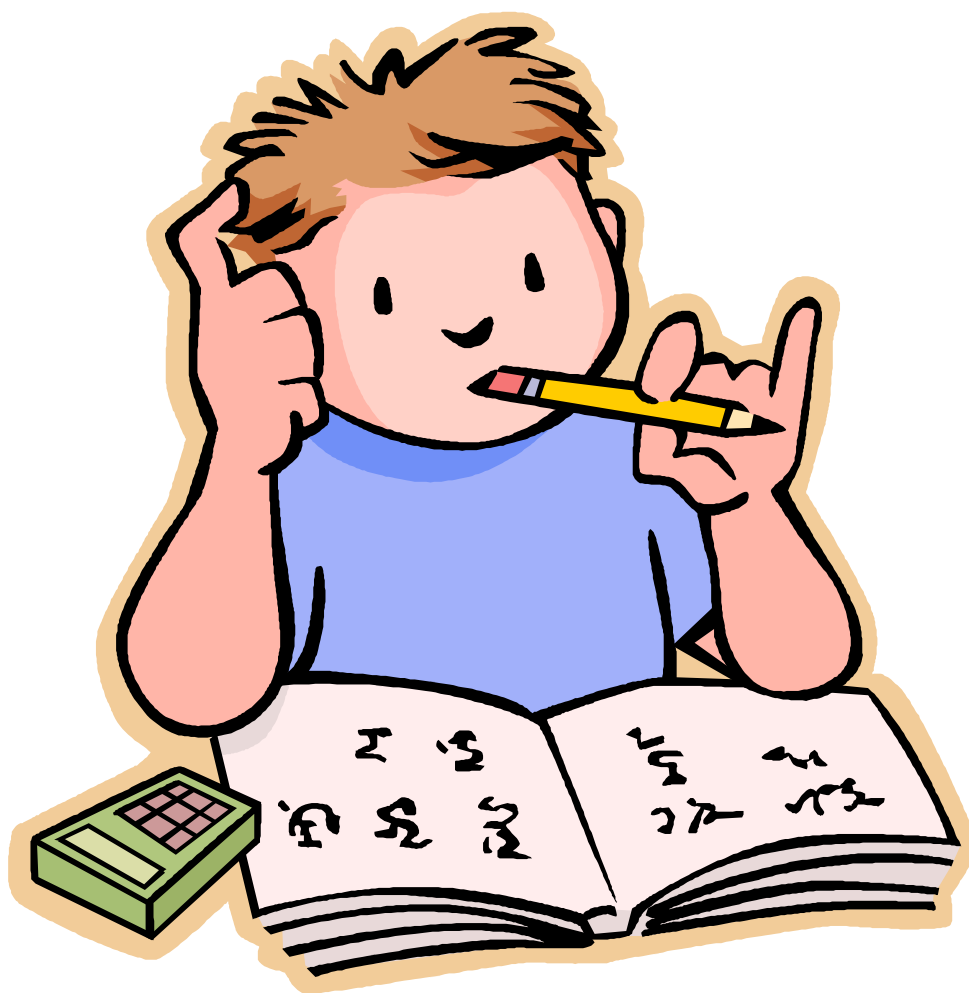
Bezpečnost doplňků stravy

Zdroj: SZPI, 2010

- Pouze notifikační povinnost
- 2004: sildenafil (Viagra)
- 2006: zadržen pouze roztok sacharózy (klamání spotřebitele)
- 2006 – 2009: další doplňky stravy se sildenafilem a anabolickými steroidy

Domácí úkol: sledujte

- Příklady dobré praxe
- (Potenciální) chyby při zacházení s potravinami v maloobchodě, zařízeních strav. služeb domácnosti...